

# Ankenævnet *for* Forsikring

Den 4. marts 2020 blev i sag nr. 94331:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX  
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX  
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Forsikrings-Aktieselskabet Alka  
Engelholm Alle 1  
2630 Taastrup

afsagt

k e n d e l s e :

---

Forsikringstageren har ulykkesforsikring. Af klageskemaet af 16/10 2019 fremgår bl.a.:

**"Kort redegørelse for sagen**

Fald direkte forover ned på jorden, da min hunds trak i snoren, og flekslinen blokerede. Landede på venstre skulder. Tog direkte på skadestuen og fik røntgen, hvor der blevet konstateret luksation af AC-leddet.

**Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?**

At der ikke skal ske fradrag fra tidligere gammel skade, som ikke er den samme skade. Den tidl. skade er fra 2003 og var en almindelig skulderluxation. Det har intet med en AC-luksation at gøre. Min nuværende skade er AC-leddet og kravebenet, hvor der er permanent skade. Jeg henviser til min indsigelse, hvoraf det fremgår, at jeg ingen symptomer har haft fra disse led tidligere. Derudover mener jeg, at ménprocenten er for lavt sat, men bør være mindst 15% henset til de gener, jeg har i dag. Der er ikke taget højde for muskelsvind m.v. i afgørelsen."

Selskabet har i brev af 4/11 2019 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Klager anmeldte telefonisk den 6. februar 2018, at hun den 4. februar 2018 var blev væltet af sin hund og havde slået venstre kraveben/skulder og Alka Forsikring meddelte ved brev af samme dag, at skaden var dækket på forsikringen, og såfremt der blev tale om varige følger svarende til en méngrad på 5% eller derover, ville der blive udbetalt erstatning. Selskabet tog forbehold for en eventuel tilstedeværende sygdom/invaliditet.

I den følgende tid udbetalte Alka Forsikring refusion for udgifter til fysioterapi.

Ved mail af 13. december 2018 fremsendte klager diverse journalmateriale og anmodede Alka Forsikring om at fastsætte det varige mén, idet klager oplyste, at hun havde nærmest konstante smerter.

Alka Forsikring indhentede klagers samtykke og efterfølgende de lægelige oplysninger fra klagers praktiserende læge.

Klager fremsendte endvidere ved mail af 4. januar 2019 en redegørelse for sine gener fra skadedatoen til nu samt oplysninger om, hvor hun var behandlet i tiden efter skaden.

Alka Forsikring modtog den 4. februar 2019 de lægelige oplysninger og fremsendte ved brev af 15. februar 2019 på den baggrund en funktionsattest til udfyldelse hos klagers læge.

Selskabet modtog ved mail af 11. marts 2019 den udfyldte funktionsattest 'Skulder, arm, albue' og forelagde sagen for selskabets cheflægekonsulent.

Cheflægekonsulenten udtalte, at der var tale om ledscred af venstre skulderhøjded. Der var imidlertid forud bestående lidelse i form af følger af et ledscred af venstre skulder, som havde medført smerter og nedsat bevægelighed af skulderen, og udbetaling af en godtgørelse for varigt mén på 5%.

Klagers varige følger svarede til det i AES méntabel beskrevne i punkt D.1.5.3., hvorfor der, med fradrag for den forud bestående invaliditet i skulderen, var tale om varige følger af det nu anmeldte ulykkestilfælde svarende til en méngrad på 5%.

Alka Forsikring udbetalte ved brev af 11. april 2019 således erstatning i overensstemmelse hermed.

Alka Forsikring modtog den 30. april 2019 mail fra klager - angiveligt fremsendt allerede den 11. april 2019 - hvori klager gjorde rede for sin uenighed i den trufne afgørelse og selskabet forelagde derfor sagen for en anden af selskabets lægekonsulenter.

Lægekonsulenten udtalte, at det fremgik, at bevægeligheden i skulderen var nedsat til vandret (90 grader) og at der var smerter, hvilket svarede til AES méntabel punkt D.1.5.3.

Uanset de nuværende gener - herunder den nedsatte bevægelighed - havde klager tidligere fået udbetalt erstatning for varige følger i skulderen svarende til 5% og kunne således ikke opnå erstatning for de samme gener én gang til, hvorfor de direkte følger af det seneste uheld svarede til en méngrad på 5%.

Alka Forsikring fastholdt på denne baggrund ved brev af 13. juli 2019 den trufne afgørelse. Sagen er nu indbragt for Ankenævnet for Forsikring.

Klager var på skadetidspunktet omfattet af både en individuelt tegnet heltidsulykkesforsikring i Alka Forsikring og en kollektiv heltidsulykkesforsikring via sit medlemskab af [fagforening].

Begge forsikringer dækker i henhold til de respektive forsikringsbetingelsers afsnit 5.1.1. følger af ulykkestilfælde. Ved ulykkestilfælde forstås en pludselig hændelse, der forårsager personskade.

Ligeledes gældende for begge forsikringer fremgår der, af de respektive forsikringsbetingelsernes afsnit 6, visse undtagelser til forsikringernes dækning.

Af afsnit 6.1.3 fremgår det, at der ikke er dækning for *'Enhver udløsning af latente sygdomsanlæg, selvom udløsningen skyldes et ulykkestilfælde. Dette gælder også, selvom det latente sygdomsanlæg ikke har været symptomgivende før ulykkestilfældet.'*

Af afsnit 6.1.4 fremgår det, at der ikke er dækning for *'Forværring af følgerne af et ulykkestilfælde, der skyldes en tilstedeværende sygdom eller tilfældigt tilstødende sygdom. Dette gælder også, selvom sygdommen ikke har været symptomgivende før ulykkestilfældet.'*

Det fremgår endvidere af afsnit 6.1.6, at *'Hvis forsikrede har modtaget godtgørelse for gener efter en tidligere ulykke, betales der i forbindelse med et nyt ulykkestilfælde ikke godtgørelse for de samme gener igen, uanset om de tidligere gener ikke længere er til stede. Dette gælder uanset, om erstatningen er udbetalt af Alka eller et andet forsikringselskab.'*

Det skal således, som det fremgår, være det aktuelle ulykkestilfælde, der er årsagen til følgerne og de gener man har, skal være en direkte følge af det anmeldte ulykkestilfælde, for at berettige til erstatning fra forsikringen, hvorfor gener, hvis årsag eller forværring skyldes en bestående skade/sygdom, ikke kan lægges til grund for erstatningsudbetaling.

Det samme gør sig i sagens natur gældende for gener man tidligere har fået udbetalt erstatning for.

Den sikrede har efter almindelige regler bevisbyrden for rigtigheden af det krav, der gøres gældende mod selskabet, og det påhviler således klager, at sandsynliggøre, at hendes gener er en direkte følge af det anmeldte ulykkestilfælde.

Af de lægelige oplysninger fremgår det, at klager den 4. februar 2018 pådrog sig et ledscred i acromioclavikulærleddet (skulderhøjdeleddet/leddet mellem skulder og kraveben). Ledscredet blev konservativt behandlet med slynge.

På baggrund af manglende fremgang blev klager henvist til ortopædkirurgisk ambulatorium på [Hospital] og af epikrisen af 3. maj 2018 fremgik det, at klager fortsat havde mange smerter og skulderen var skæv. Der var tale om et ledscred grad II og prognosen var god, men kunne tage tid.

Af funktionsattesten udfyldt den 5. marts 2019 af klagers læge fremgik det, at klagers subjektive gener bestod i konstante smerter i venstre skulder og til tider smerter i kravebenet, smerterne forværredes ved belastning. Klager oplyste, at hun ikke kunne løfte noget tungt, ikke styrketræne og ikke svømme og sov dårligt på grund af smerter.

Af objektivt konstaterbare forhold fremgik det, at der var nedsat bevægelse i venstre skulder for så vidt angik bevægelser fremad/opad og udad/opad, hvorimod bevægelser bagud, udad drejning og indad drejning var normale. Der var knasen i skulderledet og skulder/kravebensleddet og moderat muskelsvind af skulderrundingen.

Af AES méntabel punkt D.1.5.3. fremgår det, at *'Daglige belastningsudløste smerter og middelsvær nedsat bevægelighed til aktivt frem-op og ud-op 90 grader'*, svarer til en méngrad på 10%.

Alka Forsikring har tidligere - den 14. maj 2003 - udbetalt erstatning for varige følger efter et ledskred i samme skulder (venstre), hvor der ifølge invaliditetsattesten udfærdiget af klagers læge var tale om nedsat udad/opad bevægelighed i skulderen og let nedsat bagud bevægelse samt sovende fornemmelse i venstre arm ved belastning samt smerter 3 gange ugentligt fortil på skulderen og i nakken, manglende evne til at bære tunge genstande og besvær med at foretage høje løft, svarende til AES méntabel punkt D.1.5.2. *'Daglige belastningssmerter og let nedsat bevægelighed.'*

Det må således anses for ubestridt, at klager tidligere har fået udbetalt erstatning svarende til en méngrad på 5% for gener i samme legemsdel som den nu skadede (venstre skulder), ligesom der ses sammenfald for en del af genernes vedkommende (smerter, nedsat bevægelighed og manglende evne til at foretage tunge løft).

Klager er med henvisning til forsikringsbetingelsernes afsnit 6.1.6. ikke berettiget til godtgørelse for de samme gener igen, uanset om de tidligere gener ikke længere var til stede på tidspunktet for nærværende skades indtræden.

Klagers krav i mail af 11. april 2019, om at der ikke foretages fradrag for tidligere udbetalt erstatning vedrørende samme legemsdel, må således afvises, idet det bemærkes, at der er tale om beskadigelse af samme legemsdel og som ovenfor anført endvidere tale om gener af samme karakter.

Klagers argument, om at hun ikke har haft gener fra venstre skulder i mange år, er således med henvisning til forsikringsbetingelsernes afsnit 6.1.6. ikke relevant for afgørelsen og vi må fastholde, at der skal foretages fradrag i erstatningen for varige følger af uheldet den 4. februar 2018 svarende til den i 2003 udbetalte erstatning.

For så vidt angår klagers bemærkninger i samme mail, om at méngraden derudover er fastsat for lavt, skal vi indledningsvis henlede opmærksomheden på forsikringsbetingelsernes afsnit 8 om erstatning ved invaliditet.

Af forsikringsbetingelserne for både den individuelle heltidsulykkesforsikring og for den kollektive heltidsulykkesforsikring fremgår det således af afsnit 8.1.6, at méngraden fastsættes efter Arbejdsskadestyrelsens (AES) méntabel og af afsnit 8.1.7, at såfremt det varige mén ikke er anført i Arbejdsskadestyrelsens (AES) méntabel, fastsættes méngraden af Alka.

Det gælder ligeledes, at fastsættelse af méngraden altid sker på grundlag af skadens medicinske art og omfang uden hensyntagen til forsikredes erhverv, sociale situation, andre individuelle forhold (herunder fritidsaktiviteter) eller en eventuel nedsættelse af evnen til at opretholde den nuværende indtægt.

Klagers henvisning til AES méntabels punkt D. 1.5.4. er efter selskabets opfattelse ikke aktuel, idet dette punkt vedrører gener, hvor bevægeligheden er markant dårligere end klagers, nemlig nedsat til frem/op og ud/op til kun 45 grader.

Vi finder således ikke, at klager har sandsynliggjort, at hendes gener berettiget til fastsættelse af en højere méngrad, hvorfor vi må fastholde den trufne afgørelse.

Alka Forsikring finder heller ikke, at der med henvisning til sagens faktum er begrundet tvivl i et omfang, der berettiger til en forelæggelse for AES for selskabets regning, men klager har med henvisning til forsikringsbetingelsernes afsnit 14.1.1. og 13.2.1. ret til at forelægge sagen for AES for egen regning.

For den individuelt tegnede heltidsulykkesforsikring gælder det i henhold til betingelsernes afsnit 14.1. om 'Fastsættelse af méngrad i Arbejdsskadestyrelsen (AES)', at *'Både forsikrede og Alka kan forlange, at Arbejdsskadestyrelsen (AES) fastsætter méngraden'*, jfr. 14.1.1. samt at den af parterne der ønsker spørgsmålet om méngradens størrelse forelagt Arbejdsskadestyrelsen (AES), betaler gebyret for forelæggelsen samt eventuelle omkostninger til lægelige udgifter, der er nødvendige for sagens videre behandling.

For den kollektive heltidsulykkesforsikring fremgår det samme helt enslydende af forsikringsbetingelsernes afsnit 13.2, 13.2.1 og 13.2.2.

Ligesom det for begge forsikringer er bestemt at såfremt Arbejdsskadestyrelsen (AES) ændrer en af Alka fastsat méngrad til fordel for forsikrede, betaler Alka gebyret for forelæggelsen, samt de eventuelle lægelige udgifter."

Klageren har i brev af 22/11 2019 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg fastholder mine bemærkninger om, at den nuværende skade afviger væsentligt fra den tidligere. I 2003 medførte skaden en luksation af caput humeri. Skulderen blev reponeret og kom på plads. Der var ingen skader på hverken klaviklen eller skulderblad.

Den nuværende skade er luksation af AC-leddet, som efter min opfattelse består i, at kravebenet/klaviklen er hoppet ud af leddet. Den kan ikke reponeres/sættes på plads. Skaden har medført, at jeg har en permanent luksation, og at klaviklen ikke er på plads i skulderen.

Derudover har den nuværende skade også medført, at der er smerter i kravebenet, og at skulderbladet fortsat 'vinger' og giver smerter ved visse bevægelser og overanstrengelse. Derudover er der kronisk hævelse langs kravebenet op mod halsen.

Jeg henviser til journal fra [fysioterapeut] (citater):

*'Hævet op ad halsen ve. side og på skulderen tættest på halsen. I/e. skulder vinger. Når skulderblade samles, opstår der smerte sternal ende af ve. clavícula. Stadig hævelse synligt op af hals og nakke og skulderbladet sin. vinger fortsat.'*

Jeg bemærker, at ovenstående gener/symptomer fortsat er til stede.

Af funktionsattesten fremgår bl.a.:

*Skurren i skulderled og skurren i skulder-kraveben sled (AC-led).*

Disse symptomer er fortsat til stede, herunder også *'knæk-lyde'* i skulderen og forværring af smerter, når disse opstår. Derudover gentages det, at der er flere cm højdeforskel på de to skuldre, som medfører gener fra hele området omkring skulderen.

Det fremgår også af funktionsattesten:

*Der er synligt muskelsvind af skulderrunding (deltoideus).*

*Der er målbart muskelsvind af overarm.*

Alka anfører, at der ikke i forbindelse med ulykkesforsikringen tages højde for erhvervsevnetab. Jeg vil dog præcisere, at jeg har været nødsaget til at gå ned i arbejdstid, da smerterne simpelthen bliver for uudholdelige ved fuldtidsarbejde, og jeg mener derfor, at dette også er et udtryk for, hvilken smertebelastning, skaden har medført. Og som følge heraf har jeg måttet tåle et væsentligt indtægstab, hvilket ikke ville være sket, såfremt skaden ikke var opstået.

Der henvises endvidere til lægeerklæring fra [Hospital], hvoraf det fremgår:

*Ve. Skulder: Ret udtalt winging og helt skæv. På sigt risiko for artrose udvikling, som kan behandles med AC-resektion.*

Under henvisning til ovennævnte bemærkninger fastholder jeg derfor, at méngraden på 10% er for lavt sat, da der alene er taget stilling til bevægeindskrænkning, men derimod er der ikke taget højde for gener fra kraveben og skulderblad, tab af muskelmasse samt kronisk hævelse og højdeforskel på skuldrene.

Derfor bør méngraden som minimum fastsættes til 15%, og derudover fastholdes det, at der ikke skal ske fradrag for den tidligere skade, da det efter min opfattelse ikke er samme del af skulderen, der er beskadiget, da nuværende skade fortrinsvis er det faktum, at klaviklen ikke sidder på plads i skulderen."

Selskabet har i brev af 10/12 2019 til nævnet bl.a. anført:

"Indledningsvis skal vi bemærke, at vi ikke finder der er nye oplysninger i klagers bemærkninger eller oplysninger, som selskabet ikke allerede har adresseret i brevet til Ankenævnet af 4. november 2019.

Vi skal igen påpege, at fastsættelsen af méngraden efter betingelserne sker på grundlag af skadens medicinske art og omfang uden hensyntagen til forsikredes erhverv, sociale situation, andre individuelle forhold (herunder fritidsaktiviteter) eller en eventuel nedsættelse af evnen til at opretholde den nuværende indtægt.

Varige følger vurderes på baggrund af de lægelige oplysninger og Alka Forsikrings cheflægekonsulent har haft alle relevante lægelige oplysninger til rådighed.

Den aktuelle skade har ramt AC-leddet. AC-leddet er en forkortelse for acromio-claviculær leddet, som også betegnes som skulderhøjdeleddet.

Skulderskader - også skader på skulderhøjdeleddet - vurderes som udgangspunkt i forhold til bevægeligheden af skulderen. Skulderen betragtes i den forbindelse som én legemsdel.

Tidligere udbetalt erstatning for nedsat bevægelighed i skulderen skal således i henhold til betingelserne fradrages i erstatningen ved en ny skade, som medfører nedsat bevægelighed i samme skulder, uanset der måtte være tale om skader som har ramt forskellige strukturer i skulderen.

I méntabellens afsnit D.1.7. er beskrevet skader på skulderhøjdeleddet, Det fremgår bl.a. af punkt D.1.7.3., at *'følger efter læsion af skulderhøjdeleddet med daglige belastningsudløste smerter og mere udtalt bevægeindskrænkning'* svarer til en méngrad på 8% (den højeste méngrad der gives for skader på skulderhøjdeleddet).

Det er således muligt, at klagers nuværende gener skulle være vurderet efter méntabellens punkt D.1.7.3., hvilket imidlertid ville have stillet klager ringere, idet en forud bestående lidelse i skulderen med henvisning til forsikringsbetingelsernes afsnit 6.1.6. under alle omstændigheder skulle være fradraget.

Ifølge principperne for vurdering af varige følger er det således, at hvis det drejer sig om skader, hvor der er et sammenfald af følger (som aktuelt nedsat bevægelighed af skulderen) sker der en vurdering af det samlede funktionstab.

Det er et faktum, at klager tidligere har fået udbetalt erstatning svarende til en méngrad på 5% for samme slags gener i samme legemsdel som den nu skadede og således ikke kan opnå erstatning for de disse gener én gang til.

For så vidt angår klagers fortsatte påstand om, at méngraden er fastsat for lavt, skal vi henvise til vores brev af 4. november 2019 til Ankenævnet for Forsikring og i øvrigt fastholde, at vi fortsat ikke finder, at klager har sandsynliggjort, at hendes gener berettiger til fastsættelse af en højere méngrad.

For at fastsætte en højere méngrad skal bevægeligheden i skulderen med henvisning til Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings méntabel (side 52-52) være langt alvorligere kompromitteret.

Selskabet må ligeledes fastholde, at der ikke foreligger en så begrundet tvivl om de lægelige fakta i sagen, at selskabet kan forpligtes til at betale for en forelæggelse for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Til dette har klageren fremsendt mail af 12/12 2019, hvori det bl.a. er anført:

"Jeg fastholder, at ménprocenten er sat for lavt. At der ikke skal ske fradrag fra tidligere skade. Og at der ikke er taget højde for skader på kraveben og skulderblad.

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Af invaliditetsattest af 24/2 2003 udarbejdet efter klagerens ulykke i 2002 fremgår bl.a.:

# Ankenævnet for Forsikring

8.

94331

|                                                                    |        |                                                                                                                                                                                                                     |         |         |       |
|--------------------------------------------------------------------|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|-------|
| 4. Hvor mange grader kan skulderen bevæges (med frit skulderblad): |        | Aktivt                                                                                                                                                                                                              |         | Passivt |       |
|                                                                    |        | Venstre                                                                                                                                                                                                             | Højre   | Venstre | Højre |
| udad-opad?                                                         |        | 135°                                                                                                                                                                                                                | 180°    | 145     | 180   |
| fremad-opad?                                                       |        | 180                                                                                                                                                                                                                 | 180     | 180     | 180   |
| bagud?                                                             |        | 50                                                                                                                                                                                                                  | 60      | 55      | 65    |
| 5. I hvilken udstrækning udføres (målt i grader):                  |        | Venstre                                                                                                                                                                                                             | Højre   | Venstre | Højre |
| udaddrejning?                                                      |        | 90                                                                                                                                                                                                                  | 100     | 90      | 100   |
| indaddrejning?                                                     |        | 90                                                                                                                                                                                                                  | 100     | 90      | 100   |
| 6. Kan hånden føres til:                                           | Nakke? | Venstre                                                                                                                                                                                                             | Ja      | Højre   | Ja    |
|                                                                    | Lænd?  | Venstre                                                                                                                                                                                                             | Ja      | Højre   | Ja    |
| 7. Er der skurren i eller ved skulderen?                           |        | Ja                                                                                                                                                                                                                  |         |         |       |
| 8. Bevæges armens andre led frit?                                  |        | Ja                                                                                                                                                                                                                  |         |         |       |
| 9. Er der svind:                                                   |        |                                                                                                                                                                                                                     |         |         |       |
| a) af deltamusklen?                                                |        | Nej                                                                                                                                                                                                                 |         |         |       |
| b) af andre skuldermuskler?                                        |        | Nej                                                                                                                                                                                                                 |         |         |       |
| 10. Er der muskelsvind:                                            |        |                                                                                                                                                                                                                     | Venstre |         | Højre |
| a) ved underarmens rod?                                            | Nej    | Omlangsmål                                                                                                                                                                                                          | 25 cm   |         | 25 cm |
| b) ved overarm? (På midten)                                        | Nej    |                                                                                                                                                                                                                     | 26 cm   |         | 26 cm |
| 11. Er der føleforstyrrelser?                                      |        | Nej                                                                                                                                                                                                                 |         |         |       |
| 12. Hvilke klager fremfører tilskadekomne?                         |        | <p>Indimellem sværere gennemføre i hele ve. arm, værst ved belastning. Ca 3 dage ugentligt smerte fortil på skulderen samt i nakken. Kan ikke bære tunge genstande med ve arm, ligesom ikke løft er besværlige.</p> |         |         |       |

Af brev fra selskabet til klageren af 14/5 2003 fremgår bl.a.:

"Sagen har været forelagt ALKA's læge, som vurderer at vi kan fastsætte mengraderen til 5%.

Vores læge har lagt vægt på, at De i forbindelse med skaden, har pådraget Dem varige følger i form af let nedsat bevægelighed i skulderen."

# Ankenævnet for Forsikring

9.

94331

Af klagerens lægejournal fremgår bl.a.:

"02-03-2018 Symptom/klage fra skulder

...

## Diagnoser:

LO8 Symptom/klage fra skulder

## Kontakt tekst:

Har i forbindelse med fald d. 4/2 fået viste AC ledluksation på ve. skulder, behandlet med slynge. Været i gang med fys. genoptræning med let effekt. For 3 dage siden lavede pt. en uheldig bevægelse med skulderen, siden forværring af smerter. I forbindelse med fys tid i går også fået at vide at skulderen ser anderledes ud.

## Obj:

Ve skulder: Der ses en en hævelse svt. AC led, rødme og misfarvning. Angiver ømhed svt. AC ledet. Nedsat bevægelse i alle retninger grundet smerter. Normale neurovaskulære forhold."

Af funktionsattest af 5/3 2019 fremgår bl.a.:

|                                     |                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |         |     |    |                                              |  |                                     |                          |       |         |  |  |                           |     |  |  |                         |     |  |  |                    |    |  |  |                                                  |    |  |  |                                                   |    |
|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----|----|----------------------------------------------|--|-------------------------------------|--------------------------|-------|---------|--|--|---------------------------|-----|--|--|-------------------------|-----|--|--|--------------------|----|--|--|--------------------------------------------------|----|--|--|---------------------------------------------------|----|
| <b>8</b>                            | Hvilke aktuelle klager fremfører patienten?                                      | konstante smerter i v skulder til tider smerter i v kraveben og skulderblad forværres ved belastning kan ikke løfte tungt, styrketræne, kan ikke svømme - dårlig søvn p gr af smerter                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |         |     |    |                                              |  |                                     |                          |       |         |  |  |                           |     |  |  |                         |     |  |  |                    |    |  |  |                                                  |    |  |  |                                                   |    |
| <b>9</b>                            | Hvilken region er tilskadekommet (evt. brud)?                                    | <input checked="" type="checkbox"/> Skulder <input type="checkbox"/> Overarm <input type="checkbox"/> Albue                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |         |     |    |                                              |  |                                     |                          |       |         |  |  |                           |     |  |  |                         |     |  |  |                    |    |  |  |                                                  |    |  |  |                                                   |    |
| <b>10</b>                           | a) Er patienten højrehåndet/venstrehåndet?<br>b) Hvilken side er tilskadekommet? | <input checked="" type="checkbox"/> Højrehåndet <input type="checkbox"/> Venstrehåndet<br><input type="checkbox"/> Højre <input checked="" type="checkbox"/> Venstre                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |         |     |    |                                              |  |                                     |                          |       |         |  |  |                           |     |  |  |                         |     |  |  |                    |    |  |  |                                                  |    |  |  |                                                   |    |
| <b>11</b>                           | Bevæges skulderleddet normalt (med frit skulderblad)?                            | <table border="0"><tr><td>NEJ</td><td>JA</td><td colspan="2">Hvis <b>NEJ</b>, hvordan er bevægeligheden:</td></tr><tr><td><input checked="" type="checkbox"/></td><td><input type="checkbox"/></td><td>Højre</td><td>Venstre</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Fremad-opad (norm 0-180°)</td><td>180</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Udad-opad (norm 0-180°)</td><td>180</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Bagud (norm 0-40°)</td><td>40</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Udaddrejning (norm 0-60°) (med vandret underarm)</td><td>60</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Indaddrejning (norm 0-90°) (med vandret underarm)</td><td>60</td></tr></table> |         | NEJ | JA | Hvis <b>NEJ</b> , hvordan er bevægeligheden: |  | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | Højre | Venstre |  |  | Fremad-opad (norm 0-180°) | 180 |  |  | Udad-opad (norm 0-180°) | 180 |  |  | Bagud (norm 0-40°) | 40 |  |  | Udaddrejning (norm 0-60°) (med vandret underarm) | 60 |  |  | Indaddrejning (norm 0-90°) (med vandret underarm) | 60 |
| NEJ                                 | JA                                                                               | Hvis <b>NEJ</b> , hvordan er bevægeligheden:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |         |     |    |                                              |  |                                     |                          |       |         |  |  |                           |     |  |  |                         |     |  |  |                    |    |  |  |                                                  |    |  |  |                                                   |    |
| <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/>                                                         | Højre                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Venstre |     |    |                                              |  |                                     |                          |       |         |  |  |                           |     |  |  |                         |     |  |  |                    |    |  |  |                                                  |    |  |  |                                                   |    |
|                                     |                                                                                  | Fremad-opad (norm 0-180°)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 180     |     |    |                                              |  |                                     |                          |       |         |  |  |                           |     |  |  |                         |     |  |  |                    |    |  |  |                                                  |    |  |  |                                                   |    |
|                                     |                                                                                  | Udad-opad (norm 0-180°)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 180     |     |    |                                              |  |                                     |                          |       |         |  |  |                           |     |  |  |                         |     |  |  |                    |    |  |  |                                                  |    |  |  |                                                   |    |
|                                     |                                                                                  | Bagud (norm 0-40°)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 40      |     |    |                                              |  |                                     |                          |       |         |  |  |                           |     |  |  |                         |     |  |  |                    |    |  |  |                                                  |    |  |  |                                                   |    |
|                                     |                                                                                  | Udaddrejning (norm 0-60°) (med vandret underarm)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 60      |     |    |                                              |  |                                     |                          |       |         |  |  |                           |     |  |  |                         |     |  |  |                    |    |  |  |                                                  |    |  |  |                                                   |    |
|                                     |                                                                                  | Indaddrejning (norm 0-90°) (med vandret underarm)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 60      |     |    |                                              |  |                                     |                          |       |         |  |  |                           |     |  |  |                         |     |  |  |                    |    |  |  |                                                  |    |  |  |                                                   |    |

# Ankenævnet for Forsikring

10.

94331

|                                                                         | NEJ                                 | JA                                  | Hvis JA, udfyldes:     | Højre                                                                                             | Venstre                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>15</b> a) Er der synligt muskelsvind af skulderrunding (deltoideus)? | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> |                        | <input type="checkbox"/> Let<br><input type="checkbox"/> Moderat<br><input type="checkbox"/> Svær | <input type="checkbox"/> Let<br><input checked="" type="checkbox"/> Moderat<br><input type="checkbox"/> Svær |
| b) Er der målbart muskelsvind af overarm (største omfang)?              | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> | Omfangsmål (målt i cm) | 28,5                                                                                              | 28                                                                                                           |
| c) Er der målbart muskelsvind af underarm (største omfang)?             | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/>            | Omfangsmål (målt i cm) |                                                                                                   |                                                                                                              |
| d) Er der synligt muskelsvind af håndens muskler?                       | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/>            |                        | <input type="checkbox"/> Let<br><input type="checkbox"/> Moderat<br><input type="checkbox"/> Svær | <input type="checkbox"/> Let<br><input type="checkbox"/> Moderat<br><input type="checkbox"/> Svær            |

Af journaludskrift fra [fysioterapeut] fremgår bl.a.:

## "20. mar 2018

Observation: Pt. er henvist til [Hospital] til skulderspecialist og forhåbentlig en scanning. Rgt. viste at pt. Ikke havde pådraget sig et brud efter 2. uheld med ve. arm, men jeg mistænker yderligere bristning af stab. væv for AC-leddet og kan en skulderspecialist gøre noget, hvilket jeg håber. Pt. kunne d. 26/2 (før 2. uheld og efter 1. konsultation d. 21/2 flex. 40 gr. og abd. 90 gr. Kan nu igen INTET som ved første kons.

...

Behandling: Vi kan ledsagede bevægelser og pendulbevægelser på nuværende tidspunkt – intet andet.

...

## 4. apr 2018

Siden sidst: Indkaldelse 2. maj til kirurg [Hospital] - rgt.

Nuværende symptomer: Ondt på caput humeri sin og trækker op i nakken.

Undersøgelse: fleks og abd. aktivt til 45 gr./ passivt fleks. hævet op ad halsen ve. side og på skulderen tættest på halsen.

Behandling: Opfordret til sm.stillende, passive øvelser og pumpeøv. på skulderen pga. hævelse.

...

## 17. apr 2018

Observation: Skulder ve. eleveret, ve. skulder vinger. fleksion og abd. aktivt 80 gr. Ved passiv bevægelighe fleks 120 gr. og sm. ved claviklen og 90 i abd. og sm. i form af stød ved claviklen. Når skulderblade samles opstår det smerte sternal ende af ve. clavícula.

...

## 25. apr 2018

Observation: Har det rimeligt i dag, men ingen bedring på bevægelighed, der er stadig hævelse synligt op an hals og nakke og skulderbladet sin vinger fortsat. Når pt. prøver at samle sine skulderblade sm.provokeres der fortil til en skarp sm. sv. t acromiale ende. Selv en hård bruser ned på claviklen giver sm.

...

Behandling: Øvelser der kan udføres er passiv bevægelighed af ve. arm ved hold af højre hånd på ve. Håndled udføres rygliggende og siddende og kan i begge udgangstillinger kun 90 gr. passivt – udover dette stærke smerter."

Af klagerens mail til selskabet af 11/4 2019 fremgår bl.a.: "Alka anfører, at der inden skaden var '*gener i venstre skulderled med nedsat bevægelighed*'. Dette er ikke korrekt, jeg har ikke haft nedsat bevægelighed i skulderledet i årevis op til denne ulykke. Jeg har dyrket hård styrketræning gennem mange år med vægtløft, armbøjninger og diverse styrkeøvelser helt uden problemer. Jeg har kunnet bevæge skulderen fuldt ud i alle retninger, kunnet svømme og ikke haft antydning af smerter i skulderen. Så jeg vil gerne bede Alka Forsikring om at dokumentere, hvori det fremgår af de lægelige oplysninger, at jeg havde nedsat bevægelighed forud for ulykken.

Lægen har anført, at der er muskelsvind, det oplyste hun i hvert fald ved undersøgelsen, (hvilket kan ses med det blotte øje), det er der heller ikke taget højde for i fastsættelsen af mengraden.

Derudover er der højdeforskel på flere cm, da den venstre skulder er blevet skæv i opadgående retning, ligesom jeg har kronisk hævelse ved kravebenet. Der er endvidere 'klik smerter' i kravebenet. Jeg fremsender gerne fotos som dokumentation for denne 'deformitet' af skulderen.

Jeg mener derfor, at Alka bør revurdere den fastsatte mengrad, hvor der ikke tages fradrag for den anførte nedsatte bevægelighed forud for skaden, som altså ikke er korrekt.

Ifølge mentabellen mener jeg, at det varige men bør fastsættes til mellem 10 og 25% - jf. punkt. D.1.5.3. og punkt D.1.5.4."

Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings méntabel indeholder bl.a. disse bestemmelser om méngrad:

## **"D.1.5. Skulder**

Følger efter forvridninger, ledscred, brud og belastningsskader.

...

D.1.5.1. Til tider belastningsudløste smerter og normal bevægelighed < 5%

D.1.5.2. Daglige, belastningsudløste smerter og let nedsat bevægelighed 5%

D.1.5.3. Daglige, belastningsudløste smerter og middelsvært nedsat bevægelighed til aktivt frem-op og ud-op 90 grader 10%

D.1.5.4. Daglige, belastningsudløste smerter og svært nedsat bevægelighed til aktivt frem-op og ud-op 45 grader samt objektivet muskelsvind 25%

...

## **D.1.7. Skulderhøjdeled**

D.1.7.1. Følger efter læsion af skulderhøjdeled – til tider belastningsudløste smerter – og normal bevægelighed <5%

D.1.7.2. Følger efter læsion af skulderhøjdeled med daglige, belastningsudløste smerter og let nedsat bevægelighed 5%

D.1.7.3. Følger efter læsion af skulderhøjdeled med daglige, belastningsudløste smerter og mere udtalt bevægeindskrænkning 8%"

Af forsikringsbetingelserne for de to ulykkesforsikringer fremgår bl.a.:

**"5 Forsikringen dækker**

**5.1 Følger af ulykkestilfælde**

5.1.1 Ved ulykkestilfælde forstås en pludselig hændelse, der forårsager personskade.

...

**6 Forsikringen dækker ikke**

...

6.1.6 Hvis forsikrede har modtaget godtgørelse for gener efter en tidligere ulykke, betales der – i forbindelse med et nyt ulykkestilfælde – ikke godtgørelse for de samme gener igen, uanset om de tidligere gener ikke længere er til stede. Dette gælder uanset, om erstatningen er udbetalt af Alka eller et andet forsikringsselskab."

...

**8. Erstatning ved invaliditet (varigt mén)**

...

8.1.6 Méngraden fastsættes efter Arbejdsskadestyrelsens méntabel, der gælder på tidspunktet for afgørelsen."

**Nævnet udtaler:**

Klageren har anmeldt, at hun den 4/2 2018 faldt, da hun var ude og gå tur med sin hund. Hunden trak i linen, der blokerede, hvorved hun faldt forover og landede på venstre skulder.

Selskabet har fastsat det varige mén til 10 % og har foretaget fradrag for tidligere skade i venstre skulder.

Klageren kræver, at selskabet ikke foretager fradrag fra tidligere skade, og at méngraden bør være mindst 15 %. Hun har anført, at den nuværende skade afviger væsentligt fra den tidligere, og at méngraden er sat for lavt, da der alene er taget stilling til bevægeindskrænkning og ikke er taget højde for blandt andet gener fra kraveben og skulderblad samt tab af muskelmasse.

Selskabet har afvist at udbetale mere end 5 % i varigt mén under henvisning til, at der efter forsikringsbetingelsernes punkt 6.1.6. skal ske fradrag, da klageren i 2003 har fået udbetalt erstatning svarende til en méngrad på 5 % for gener i venstre skulder.

# Ankenævnet for Forsikring

13.

94331

Selskabet har anført, at de varige følger af ulykken svarer til Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings méntabel punkt D.1.5.3, hvor det fremgår, at "daglige belastningsudløste smerter og middelsvær nedsat bevægelighed til aktivt frem-op og ud-op 90 grader" svarer til en méngrad på 10%.

Af funktionsattest af 5/3 2019 fremgår det, at bevægeligheden i venstre skulderblad er nedsat fra 180 til 90 grader, når armen bevæges fremad-opad, og fra 180 til 110 grader, når armen bevæges udad-opad. Der fremgår, at der er synligt muskelsvind af skulderrunding, der karakteriseres som moderat. Det fremgår, at klageren blandt andet har oplyst, at hun har konstante smerter i venstre skulder og til tider i venstre kraveben og skulderblad, der forværres ved belastning, og at hun ikke kan løfte tungt.

Af invaliditetsattest af 24/2 2003 fremgår det, at bevægeligheden i venstre skulder ikke er nedsat, når bevægelsen hedder udad-opad, mens bevægeligheden er nedsat fra 180 til 135 grader aktivt og 180 til 145 grader passivt, når den bevæges udad-opad. Det fremgår, at der ikke er muskelsvind. Det fremgår, at klageren blandt andet har oplyst, at hun cirka tre dage om ugen har smerter fortil på skulderen samt i nakken, og at hun ikke kan bære tunge genstande med venstre arm.

Efter en samlet vurdering finder nævnet, at klageren har antageliggjort, at hendes varige mén som følge af ulykken kan være på over 10 procent. Nævnet finder på den baggrund, at selskabet skal forelægge sagen til udtalelse for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring med henblik på vurdering af méngraden.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det fremgår af funktionsattesten af 5/3 2019, at klageren har synligt muskelsvind, som lægen karakteriserer som moderat.

Nævnet har også lagt vægt på, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings méntabel punkt D.1.5.3. "daglige, belastningsudløste smerter og middelsvær nedsat bevægelighed til aktivt frem-op og ud-op 90 grader" giver en méngrad på 10 %, mens punkt D.1.5.4. "daglige, belastningsudløste

# Ankenævnet for Forsikring

14.

94331

smerter og svært nedsat bevægelighed til aktivt frem-op og ud-op 45 grader samt objektivet muskelsvind" giver en méngrad på 25 %. Hertil kommer, at méntabellens pkt. D.1.7. fastslår, at skader på skulderhøjdeleddet isoleret set kan medføre mén på op til 8 %.

Nævnet har endvidere lagt vægt på, at det i det konkrete tilfælde – hvor klageren har middel-svært nedsat bevægelighed, der henhører under punkt 1.5.3, men samtidig synligt muskelsvind, der er beskrevet under punkt D.1.5.4. – kan komme på tale at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring efter et konkret skøn vil kunne nå til en méngrad, der ligger over 10 %.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

---

Selskabet, Forsikrings-Aktieselskabet Alka, skal forelægge sagen til udtalelse for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring med henblik på vurdering af méngraden. En eventuel erstatning forrentes efter forsikringsaftalelovens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings